

DEVECSERI UJSÁG

Társadalmi, közgazdasági és politikai hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	8 pengő
Fél	4
Negyed	2
Egyes szám ára	20 fillér

Felelős szerkesztő:
Dr. SOMOGYI KÁROLY

Kiadótulajdonos:
HUSS FERENC

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Devecser, Klapka-ucca 16.
TELEFON 23.

Íde intézendők a lapot érdeklő minden-
nemű közlemények

Ünnep után.

A szeptemberi ős ködös, esős hétköznapjain felemelt szívvel gondolunk az elmúlt ünnepnapra, mely Devecser történetében határkövet jelent, olyan nevezetes fordulópontot, melyet érdemes az utókor számára feljegyezni.

Dr. Schandl Károly diszpolgárságának ünnepe az egyenes, tiszta, minden ellenkező titkos gondolatot kizáró becsületes és őszinte magyar politikának volt ünnepe. Az egység ünnepe volt az a nap, a forró vágyának a kifejeződése, mely minden magyar lelkében él és lángol. Jegyezze meg jól magának minden zavarosan halászni kívánó vagy hiúságból hatalomra vágyó elem — békét akarunk, egyesülni akarunk a munkában, Isten és emberszeretben. Nem akarunk faj és vallás különbségen veszekedni.

A magyar nép nem akar ütköző pontokat keresni magyar és magyar között. Hiába üvöltöttek a haszonkeresők, a minden áron érvényesülést erőszakoló, miniszterségre és egyéb méltóságokra vágyók: a magyar nép, a nemzet 99%-a dolgozni akar és nem ül fel vallás-, király- vagy akármilyen párti uszítóknak, akik ha nem halgatnak el, könnyen elkövetkezhetik, hogy a magyar — nem mint ők célozzák — egymást, hanem az uszítókat fogja agyonverni, legyenek azok magas rangúak és állásuk, vagy sőtétben bujkáló, bomlott agyu, saját gonoszságuk, munkakerülésük miatt nyomorultak.

Huszegynéhány lánglelkű magyar országgy. képviselő itt tér hiánya miatt le nem írható beszédben tett tanubizonyítást az eskünél is súlyosabban kötelező nyilvánosság előtt az egység mellett.

A magyar kar és kard csak egy ellenséget ismer: a béke jelében országunkat eltiporni és összetörni akaró Trianont, az árulást, hitszegést, rablást törvénynek kikiáltó, minket arcu verő gaz igazságtalanságot!

Él az Isten! Ha megvert is büneinkért, meg fog áldani erényeinkért. Szilárd hit a nemzet igazságában, harcoss kitarítás ennek kiküzdésében: ez csendült ki az elmúlt ünnep minden megnyilvánulásában.

Álljon itten betűkbe öntve nagy idők emlékeiképpen képviselőnk és diszpolgárunk benső egyszerűségében legtöbbet dolgozó és tenni tudó polgártársunk józan és nem szóvirágokkal hatást elérni kívánó ünnepi beszámoló beszéde, tanulságul a jelennek és jövőnek.

11 óra 7 perckor rohogott be a gyorsvonat a feldiszipelt pályaudvarra, hol a több száz főnyi lelkes közönség, testületek, levették stb. fogadták képviselőnköt és a vele jött vendégeket. Az üdvözlések elhangzása után kocsira ült az illusztris társaság a templomterre hajtatott, ahol már szintén nagy tömeg várta a diszközgyűlés megtartását.

Markos Gyula közs. bíró megnyitója után Szabó Ferenc főjegyző magasszónyalású beszéd kíséretében adta át a diszpolgári oklevelet, majd a devecseri kispapok és azok leányai nevében *Buzás* Linus-rövid-szép beszéd kíséretében gyönyörű csokrot nyújtott át képviselőnknek.

Lapunk szűk kerete nem engedi meg, hogy az összes — nagy jelentőségű — beszédeket közöljük, csupán képviselőnk beszédét iktatjuk ide:

Még nem érkezett el az idő, midőn a pártvillongások lukszusát megengedhetné magának az ország. A megértő együttműködésre, mely a tárgyilagos kritikát nem zárja ki, a parlamentnek kell példát mutatni. Hogy ebben az irányban nagy haladást tettünk, az ép oly kevésse vitatható, mint az, hogy az ország jövőjébe vetett bizalom a külföld részéről is abban az arányban erősödik, amint fokozódik az összhang a gazdasági élet a törvényhozás és kormányzás között.

A magyar gazdasági élet falpraállításának a munkáját csak a trianoni határok módosítása után fejezhetjük be. Míg ez a nehéz munka folyik, különös fontos, hogy — amint ez tényleg történik is, a törvényhozók a választókkal, a kormányzat pedig a törvényhozókkal a legszorosabb kapcsolatban legyen. Aki igazságos akar lenni, annak el kell ismerni, hogy nyolc év óta nagyot változott az ország gazdasági helyzete s ez a nagy haladás Bethlen István kormányzatához fűződik. De ép a további siker érdekében nem szabad felejtetni, hogy a konszolidációs munka alapja a falusi agrár polgárság volt, melynek megértő politikai magatartása és kitartó gazdasági munkája tette lehetővé, hogy a megcsönkített ország a romokból új életet kezdhetett.

Ha nem jön a szárazság, a magyar föld az idén olyan frontáttörést végez a szomszéd országok elzárkózó politikáján, hogy az egész Európa fölfigyel rá. De így sem maradhat el a jobb jövő. A magyar föld átlagtermése tíz év alatt majdnem megkétszereződött. Tíz éve százezek voltak munka nélkül, ma huszszet

a munkanélküliek száma, de egy se lesz, ha nagyobb tökével és erősebb lendülettel folytatjuk a mezőgazdasági termelésnek ezt a fejlesztését, — a versenytermelést — melyet egy éve aránylag csekély öt millióval indított meg a földművelésügyi kormányzat. Az idei gabonatermés megmutatta, hogy a pár száz vagon nemesített vetőmag és a hateráz vagonnal több műtrágya, melyhez a kisgazdatársadalom csak szorványosan juthatott hozzá, jobban gyümölcsözőt az országnak, mint bármely más beruházás. Az új gazdasági miniszter nem a földművelésügyi miniszter tárcáját csorbítja, hanem — megvagyunk győződve — támogatja abban, hogy mire kétszer-háromszor aratunk, minden magyar gazda hozzájáruljon nemesíteti vetőmaghoz, műtrágyához és győzelmes harcoss legyen a magyar föld versenytermelésének.

A főváros fordított politikát követ, mikor külföldről akar behozni élelmiszereket vámmentesen. Mikor a magyar termék helyben van a szárazság miatt, a magyar főváros is ütni akar rajta, hogy nem tőle vásárol, hanem az amerikaiaktól. Mit szólna a főváros hozzá, ha a falvak meg a fővárosi gyárpari cikkek helyett amerikai portékát akarnának vásárolni vámmentesen? Nem a hazai mezőgazdaság mellőzésével lehet a drágulást megakadályozni, hanem annak támogatásával. Ma, falusi termelő nem árusíthat a pesti piacokon. Engedjék a piacokra a termelőket, egyszerre olcsóbb lesz minden.

Nincs szükség külföldi burgonyára, de még amerikai zsirra sem. Ha a gazdák olcsó hitelt kapnak eleség beszerzésére, lesz elég hazai zsir is a piacon. A hízalási hitelből a gazdákat semmi esetre sem célszerű kizárni, mert az ipari hitellellátása a kérdést nem oldja meg. A téli és tavaszi tejhiányt is meg lehet előzni, ha a malmok indokolatlan spekulációját a korpával meg fogja a kormány időben akadályozni.

Az államtól nem szabad a kiadások fokozását követelni, mert akkor hiába várjuk az adóztatás mérséklését. A termelésre fordított kiadások — akár a mezőgazdaságról, akár az iparról van szó — bőven visszatérülnek, de a többi kiadásoknál arányosítást kell behozni.

A közigazgatásnak a nemzeti és népies haladás szellemében való reformját örömmel üdvözöljük. Ideje, hogy a községi határszok csődjét már a törvényhozás orvosolhatja. De ezzel kapcsolatban kell kiemelni itt a Somló alján, hogy kétszáz ezer szőlőtermelő család követeli már évek óta a borfogyasztási adó eltörlesztését s ezt a követelést bartermelésünk megmentése érdekében valóra kell váltani.

Nem látom sötétnek a gazdasági jövőt, ha pillanatnyilag súlyosbodik is a helyzet,

A földreform folytán földhöz jutott kisemberek parcelláik kifizetésére 400 millió új pénz jön be az országba egy éven belül. A gazdasági fellendülés előfeltétele adva van. De vigyázni kell, hogy minden hitel a termelésre fordítható.

A mezőgazdaság a drága hitellel nem tud dolgozni. Megtörtént minden előkészület arra, hogy az ország egy milliárdnyi falusi gazdája egy hatalmas szervezetbe tömörüljön, mely a saját erejére támaszkodva teremti meg az olcsóbb hitelt. Véget vettünk a „mindent az államtól” várásnak, hogy az állam se legyen kénytelen többet követelni tőlünk.

A törvényhozás gondoskodott az ipari munkások aggkori biztosításáról. De elhatározta, hogy egy éven belül a mezőgazdasági napszámok összegéi nyugdíjszámok is gondoskodnak. Ezzel sok nyugateurópai államot előzünk meg a szociális politikában.

Sokat beszélnek elégedetlenségről. Hát mi sem vagyunk megelégedve a helyzettel, míg a trianoni revíziót s utána az igazi békevilág visszaállítását el nem érjük. Hogy ezt elérjük, minél nagyobb egységre és együttműködésre van szükség. Ezért szívesen látjuk a nemzeti függetlenségi párt csatlakozását pártunkhoz, amint annak idején nem kifogásoltuk a liberális képviselők belépését sem. Sőt tovább menve, a parlamenti munka intenzívítása érdekében a többi képviselőkkel való közeledést is kívánatosnak tartjuk, akik, bár nem a többséghez tartoznak, hajlandók összeegyeztetni politikai állásfoglalásukat a nemzeti összefogás magasabb szempontjaival.

Nagy időket élünk s nagy feladatok előtt állunk. A trianoni revízió az a cél, mely egyesíti az egész parlamentet. Egy év óta e téren is nagy haladás történt: Mussolini parlamenti nyilatkozatával hivatalosan is állást foglalt egy nagyhatalom a trianoni revízió mellett. Még nincs itt az alkalom, hogy indítványt tegyünk a Népszövetségnek, de az idő nekünk segít. A párisi békeegyezmény, mely után nyomban elhagzott a francia külügyminiszter támadó beszéde, a különben pacifista német kormány ellen s nyomban fölemlített az amerikai bankok a rátát, papíron maradt, míg az igazságtalanságokat nem orvosolják. Hiába tart félmillió katonát fegyverben a kisantant a mi 25.000 honvéddünkkel szemben, a revízió után van s arra összefogjunk, hogy minél előbb sor kerüljön a magyar határok igazságos kijelölésére.

Gyűlés után 150 terítékű társasbéd volt a Casino helyiségében, melyen az első felkötőnt *Körmendy-Ekes* Lajos főispán mondotta a kormányzóra. A kedélyes ebéden a megjelent képviselők legnagyobb része felszólalt.

Ebéd után a képviselők egy része a Somlóra rándult fel, ahol *Esterházy* Tamás gróf vendégei voltak.

Üzlethelyiség

továbbá 1 szoba, konyha s mellék-helyiségekből álló lakás Devecserben, Déák-tér 10. sz. alatt azonnal bérbeadó.

Bővebbet

Böröcz Jánosnál.

Héber eredetű keresztnévek.

(II.)

Jegyzet: A női keresztnévek száma már kevesebb, mint a férfiaké. Ennek oka az, hogy az izraelita családok alig említenek meg nőket; csupán azokat, kik mint özányok vagy prófétáikban s egyéb kiválóságokban tűntek ki.

Női keresztnévek: *Anna* = kellemes, kegyes, nyájas. (Sámuel próféta anyja is.) *Erzsébet* = Elisebah = Isten esküvője; Isten áldotta. *Eva* = élő, az életadó. *Gabriella* a férfi Gábriel névből, melynek jelentése: Isten az én erőm; átvitt értelme tehát: az isteni nő, az ég hírnöke. *Hulda* = földi, ideai. (Egy prófétaasszony neve is. II. Kir. 22.) *Johanna* a Jokhanán = Isten kedvese, Isten kegye szóból; a kegy gyermeke, Isten ajándéka. *Judit* jelentése: Isten hitvallója; valószínűleg a Jehuda = dicsérem az Isten szóból ered. *Magdolna* = Magda = a felemelt, a trónuson ülő; gadol = nagy volt, magasság, torony. *Mária* = Mirjám = tenger cseppe; szomorúság gyermeke. Ha szir nyelvből származtatjuk, jelentése: a csillag, a parancsoló nő; arab jelentése pedig: keserűség. *Marianna* a Mária és Anna nevek összetételét mutatja. *Márta* jelentése: kihívó; átvitt értelemben: a ház urnöve. *Rákhel* = Ráhel = báránka. Jerke = juh. (Lában leánya is. Rákhel jelenti az egész Izraelt.) *Rebeka* = kövér, hizlalt, széptermetű. (Izsák neje, Bétuel leánya.) *Ruth* eredeti jelentése: megöntözött; felebarát. Átvitt értelemben: a megelégedett. *Sára* = urnő, a fejedelemasszony. (Sárai = Sára = Ábrahám pátriárka neje.) *Zsuzsánna* jelentése: liliom, rózsza, illetve öröm.

Magyar és héber eredetű s már ismertett keresztnéveken kívül vannak még más nyelvekben gyökerező neveink is. Legtöbb a görög és latin eredetű fentiekben kívül. Azonban ezeket közölni nem érdemes egyrészt azért, mivel csak egy forrás áll rendelkezésünkre, másrészt nem oly nagy számuak, hogy külön-külön csoportban érdemes volna ismertetni azokat.

Bábás József.

A méz életerőt ad.

(I.)

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara szülőakciója kapcsán e felhivatalos jelszót adta ki: „Fogyasztatok sok friss szőlőt, a szőlő életerőt ad!” Valóban a szőlő, mint általában a gyümölcsök, alma, szőlő kiváltságos elsősorú táplálék és gyógyszer. Nem hiába biztat a példaszó: „Lesz még szőlő lágy kenyér!”

Ha propagandát kell csinálni a szőlőnek, mert ezt nem tenni a népegészségügy elleni nagy mulasztás, akkor a méz fogyasztását ajánlanuk még inkább kötelességünk! Ennek propagálása is önzetlen; felvilágosítás ez, hogy mily örösi tápértéket képvisel.

Nézzük csak, mit foglal magában a méz. Tartalmaz cukorféléket, vagyis szénhidrátokat és pedig szőlőcukrot, (szőlőnedvében, burgonyában) gyümölcs-cukrot (sok van a paradicsomban) és nádcukrot, mely az előbbiekből bizonyos egyesülése, gyárilag a cukornádból, illetve cukorrépből állítják elő. A szőlő- és gyümölcscukor a mézben vegyileg egyesülve, mint *invert*-cukor található; van benne tehát nádcukor és invertcukor. Összes cukortartalma 66—76%, közt. Foglaltatnak továbbá a mézben különféle *savak* és u. n. *fermentumok*. Hangyasav, tejsav, almasav, csekély illó zsírsav; ezek összege 01 és 02% közt váltakozik. A fermentumok olyan anyagok, a miknek csak bontó, átalakító hatásukat ismerjük, maguk láthatatlanok; ezek: a *diasztáz*, mely a keményítőt cukorra változtatja, az *invertas*, mely a nádcukrot invertcukorra alakítja, a *fehértelődő fermentum* és a *kataláz*, (a hidrogen-superoxidot — mit a kozmetikában hajfestékeknek használnak — vízre és oxigénre bontja.) Ez a négy fermentum az emésztést mozdítja elő, a gyomorsavnak van segítségére. Van még a mézben el nem égethető anyag, hamu. Ez a hamu meszet, fosz-

fort, vasat és mangánt tartalmaz. Végül található a mézben fehérje is 0'05—0'5%-ig; ez a méhgyomor nedvéből — a méz a méh hányadéka — és virágporból származik.

Cukor, méz- és foszorsav, fehérje, de különösen vas, majd a gyomorregulator fermentumok, rokon vitaminok: megvan a vér-szegénység (sápkór, vértelenség) gyógyszere! Vas nélkül növény és ember egyképen sárga, sápadt; nincs klorofil, illetve vér. Aki huzamosabb mézkrutát tart — naponta 10—12 dgr. adagolással — észreveszi ereje gyarapodását és nem kell más pirosítót „vennie. A régi egyiptomi nők arcuk piroságát a méztől nyerték! Tessék kitarással szedni. Nem szeretem? Be kell csapni a gusztyust; rejtjük el süteményben, teában, kávéban, keverjük össze vajjal stb. A méz erőt ad, mint adót Sámsonnak. Ha vért kaptál: erőt nyertél és kedélyed megjön. Dalolhatsz, mert a méz hangszáladat is erősíti, tisztítja a torkodat! Asthmás, tüdőbeteg nem lehet el nélkül. Általában testi gyengeség, sorvadás esetén hathatós orvos-ság. Kelevényre, égett sebre enyhítően hat.

xx.

A polgári iskola tankönyvei.

Augusztus végén a Magyar Könyvkereskedők Orsz. Szövetsége minden hirdetésben közölte azt a miniszteri rendeletet, amely szerint olyan helységben, ahol könyvkereskedés van, az iskolák kötelesek ott beszerezni tan-szerszükségeit.

Ez a rendelet teljes egészében megjelent a Devecseri Ujságban is.

Ennek dacára a polgári iskola igazgatója nem nálam, hanem Veszprémben, *Fodor* Ferenc-től vásárolta a könyveket és tanszereket.

Tavaly az iskola igazgatója leadta nekem az összes növendékek létszámát azzal, hogy mennyi könyvre van szükségük. Több mint kétezer pengő értékben — elég botorul — beszereztem ezeket a könyveket, talán tíz százalékát meg is vették a tanulók, a többi a raktárban pihent. Gondoltam, az idén majd elfogy.

Azonban a könyvek jó nagy részét megváltoztatta ebben az iskolaévben az igazgató. Ezeket tehát eladhatom kilószámra a hentesnek. Azután anélkül, hogy megkérdezett volna, hajlandó vagyok-e meghozatni az új könyveket: egyszerűen megrendelte azt *Fodor* Ferenc-nél és meg is esetleg használható könyveket sem szabad nálam beszerezni, valamint az összes füzeteket stb. is *Fodortól* kell megvenni.

Tavaly tíz százalékot kötött ki az igazgató a szegénysorú növendékeknek. Megadtam. Minden tankönyvből egy tisztelet-példányt a tanároknak. Megadtam. Tanári noteszt adtam minden tanárnak.

Nagyszerű üzlet volt számomra a polgári iskolai könyvadás!

Mindamelletti kommentárt nem fűzök a dologhoz.

Azonban majd találom utat és módot az ilyen esetek megakadályozására.

Egyelőre enjnt.

Folytatom.

Huss Ferenc.

— Erzsébet Királyné Szálló Budapest V. Egyetem-utca 5. Elsősorú családi szálló a Belváros központján. 100 szoba, központi fűtés, vízvezeték mosdók, lift, fürdőszobák, Eyy ágyas szobák 5—9 P-ig, két ágyas 6—12 P-ig. A szállóban van közkedvelt étterem, kávéház, söröző pince. Saját termésű somlói borok. Esténként a legjobb cigányzene. *Szabó Imre tulajdonos.*

Kertésztanoncúl

négy polgárt végzett ügyes fiu azonnal felvétetik gróf *Esterházy* Tamás devecseri uradalmi kertészetében, Jelentkezni lehet a kertészetben,

H I R E K

Karakószörcsök története és régi katonái.

(A karakószörcsöki hősök emlékművének leleplezése alkalmára.)

Veszprémvármegye az Árpád-házi királyok korában a királynék birtoka volt. Gizella királyné, Szent István felesége állandóan Veszprémben lakott. A veszprémi királynéi vár körülötti községek e vár katonái, úgynevezett *nemes várjobbágyai* és parasztsorban levő várnépei voltak. Ilyenek voltak a szentkirályszabadjai és bakonyzentlászói *királyi kánászok*, a szentgáli királyi vadászok, a teletki királyi szakácsok.

A többi falu népe királyi udvaros lett, a szörcsöki vagyis árkibányaszörcsöki várjobbágyok a királyné láncai voltak. A község neve a legrégebbi időkben „Árkibányaszörcsök” *Borszörcsök* és *Karakószörcsök* mellett talán volt egy *Szegszörcsök* nevű község is, mely elpusztult s csak a neve maradt meg.

A *Deës*-család híres kutyabőrlevele bizonyítja, hogy 800 éve már lakott faluhely volt a község. Később a somlóvásárhelyi apácák kolostorához tartozott. A török alatt sokat szenvedett. Mikor 1686-ban Budát ostromolták, a karakószörcsöki nemesek is ott vitézkedtek Buda falai alatt, Szabó György is ott esett el.

II. Rákóczy Ferenc fejedelem alatt az egész vármegye a kurucok zászlója alatt harcolt, így sok karakószörcsöki gazda is. Mikor Napoleon Magyarországra támadt, a veszprémi vármegyei nemes felkelők táborában is ott voltak a község lakói és a Győr melletti csatában vitézkedtek. 1848–49-ben a vármegye községeiből összeállított bakonyi szabadcsapatban harcoltak, főleg a Dráva mellett a horvátok ellen és Komáromnál. A község lakói a világháború alatt a császári és királyi 19. sz. győri gyalogezredben, a m. kir. 20. sz. nagykanizsai honvédszázadoszredben, a m. kir. 7. sz. pápai honvédszázadoszredben szolgáltak, közülük 26-an haltak hősi halált.

Az emlékkre emelt oszlopot Kral Gyula kőfaragó Budapest, készítette.

Dr. Bevilacqua Béla

— Eljegyzés. Rétfalvi *Köcsky* László devecseri forg. adóhivatali ellenőr szeptember 16-án tartotta eljegyzését Devecserben *Szöke* Jolánával.

— Huszonöt éves találkozó. A szombat-helyi főgimnáziumban ezélt huszonöt évvel végzett növendékeket e hó 19-ére találkozóra hívta össze dr. *Horváth* Kálmán, Vasvármegye alispánja. Járásunkból *Gombos* Ernő magyarpolónyi főjegyző, továbbá *Dragovits* István ugodi plébános vett részt a találkozáson.

— Hivatalban. *Keresztes* József kir. járásbíró nyári szabadságáról visszaérkezett és átvette hivatala vezetését.

— Emlékműleleplezés. Karakószörcsök község közönsége f. évi szeptember 30-án leplezte le a világháborúban elesett hősi halottai emlékére állított emlékművet. Az ünnepély a helybeli róm. kath. és ág. hitv. evang. templomokban egyidőben, pontosan fél 10 órakor tartandó istentiszteletekkel kezdődik. Az ünnepély sorrendje: 1. Szózat. Éneklék a leventék. 2. Megnyitó beszéd. Havas Kornél dr. 3. A történelem és a kegyelet. Aggházy Kámil, a m. kir. Hadtörténelmi Múzeum igazgatója. 4. A magyar hadiárvak gondozása. Horváth Károly, az orsz. Magyar Hadimúzeum egyesület ügyv. alelnöke, az orsz. Kanizsai Dorottya Bizottság előadója. 5. Karakószörcsöki katonák a múltban. Bevilacqua-Borsodó Béla dr., a m. kir. Hadtörténelmi Múzeum adjunktusa. 6. Alkalmi költemény. Irtó és szavallja Vályi-Nagy Géza m. kir. honvédszázados. 7. Ünnepi beszéd. Tartja: Schandl Károly dr., a kerület országy. képviselője, ny. államtitkár. 8. Az emlékmű leleplezése. 9. Az emlékmű átadása. Szabó Imre, az ág. h. ev. gyülekezet felügyelője. 10. Az emlékmű átvétele. Berzsényi Sándor községi bíró. 11. Ko-

AZ ŐSZI NAGYTAKARITÁS

a legjobb alkalom arra,

hogy egyszer egy évben feljessen fertőtlenítsék az egész lakást.

A

salan

fertőtlenítfő-háziszerezrel mindent lehet mosni, semminek nem árt, selymen, szöveten, szőnyegen, butoron foltot nem hagy.

Mindenütt kapható! Ára P 1,20 és P 2,40

szoruk letétele. 12. Záróbeszéd. Kovács József ev. tanító. Himnusz. Az ünnepély után társasbéd. Egy teríték ára 4 P. A társasbéd-en részt venni óhajtók szándékukat f. hó 28-ig sziveskedjenek az előjárásnak bejelenteni.

— Hat óra. Borongó, hűvös szeptembervégi reggelen tompa zúgással hatot ver a toronyóra. Az édesanya gyengéd szeretettel hajol föléje apró magzatának — talán egy kőncseppet is szétmorzsol a szemében — és megérinti kis gyermekét: — Kelj fel, Kicsim, iskolába kell menni. Apró, riadt özikezemek szorongó fájdalommal tekintenek a könnyes mosolyu anya arcába: olyan jó lenne még egy kissé szenderegni, olyan hűvös ily kora reggel a templom hideg kövein térdelni... Mezilábos, elnyújtó ötletű apró kis nebulók vácogó fogakkal kocognak a templomba hűvös, kora szeptemberi reggelen, hogy onnan dideregye vonuljanak a tudomány csarnokába. Bizony-bizony szomorú dolog ez rátok nézve, kis fiúk, kis leányok, hanem hát ez így van Devecserben...

— A „nagy” per — egyelőre befejeződött. Ismeretes, hogy *Stunoz* Elek volt devecseri kórházi gondnok és *Wolff* Mária szakácsnő sajtópert indított lapunk ellen. A csütörtökön megtartott törvényszéki tárgyaláson a közlemények szerzőjét a kir. törvényszék felmentette a vád és következményei alól s teljes erkölcsi elégtételt szolgáltatott dr. *Szalay* László kórházi főorvosnak. Vádlók természetesen fellebbeztek az ítélet ellen.

— Betörés. Csütörtökre virradóra betörték a somlójenői-Hangya-szövetkezet üzletébe és sok értéket loptak el. A csendőrség erőlyes nyomozást indított a betörők kézrekerítésére.

— Epekő-, vesekő- és hólyagkőbeteg, valamint azok, akik húgsavas sók túlszaporodásában szenvednek, a természetes »Ferenc József« keserűviz használata mellett az állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfiu hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a *Ferenc József* víz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért prosztatabetegségeknél is ajánlják. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

— Gyümölcsfát most rendeljen, hogy idejében ültethessen! Ungváry József falkolaj Cegléd. Budapesten Andrassy-ut 55. Árjegyzék ingyen.

— A devecseri anyakönyv. *Születés*: Szept. 9. Sebesy György szabó és neje Fábrián Ilona fia Lajos rk. (Pusztamiske) Szept. 13. Burucs Lajos kisbirt. és neje Balogh Margit leánya Ilona Mária rk. Szept. 16. Jenei Dezső urad: hiv. szolga és neje Stall Erzsébet fia István rk. Szept. 17. Dr. Csorba Géza tb. főszoigabíró és neje Guenes Sára leánya Sára ág. h. ev. — *Halálozás*: Szept. 18. Sós Dezső rk., 3 hónapos, bélhurut. — *Házasságot* nem kötöttek.

— Mezőgazdasági kiállítás Grázban. Az osztrák mező- és erdőgazdasági minisztérium a Stejer tartományi kormány és bécsi mezőgazdasági főiskola f. évi szeptember 29-től október 7-ig Gráz város 800 éves fennállásának emlékére Grázban mezőgazdasági kiállítást rendez. A tenjeszállatkiállítás szeptember 29-én nyílik meg s október 3-án zárul. A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület ajánlja vármegyénk gazdaközönségének, hogy ezt az igen tanulságos kiállítást tekintsék meg. A látogatók a vasutakon és hajókon kedvezményes jegyet élvezhetnek, ezek igénybevételehez szükséges a budapesti osztrák konzulátus által kiállított idazolvány. (Osztrák Konzulátus Budapest, V., Akadémia-u. 17.) Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a Steiermarkisches Verkehrs-bureau der Gräzer Messe, Graz, Landhaus-gasse 7.

— Takarmányfeleslegék bejelentése és vállalkozás állatok téli tartására. A Vármegyei Gazdasági Egyesület már megtette javaslatait a kormányknak a takarmányhiány enyhítésére vonatkozólag. A kormányintézkedések kivül a saját hatáskörében is igyekszik enyhíteni a takarmányhiányból eredő bajokat. Fontosnak tartja az egyesület vezetősége, hogy nyilvántartás vezetessék a vármegyei felesleges szalastakarmány és tavaszi szalma készletéről. Ezen adatok nyilvántartására azért van szüksége az egyesületnek, hogy megakadályozza a szalastakarmánnyal való üzérkedést, hogy az eladókat a vevőkkel a közvetítő kereskedők kizárásával össze tudja hozni s mindkét félre előnyös árt biztosíthasson. Az egyesület igazgatósága már felkérte a községi előjáróságokat a takarmányfeleslegék összeírására, de ezuton is felhívja a gazdákat, hogy mindazok, akiknek felesleges szalastakarmányuk van, kiölon is jelentsek be az egyesület igazgatóságához a takarmányfelesleg, mennyiség és ár megjelölésével. Ha vannak olyan vidékek, ahol elegendő szálastakarmány termelt s a gazdák hajlandók volnának állatokat téli tartásra elvállalni, úgy kerjük ezeket a gazdátársakat, hogy sziveskedjenek egyesületünk igazgatójának bejelenteni, hogy mily feltételek mellett vállalnának állatokat teletelésre. Jelentkezésre kerjük azokat a gazdákat is, akik teletelésre óhajtják kiadni állataikat annak a megjelölésével, hogy milyen állatokat és hány darabot kívánnak kiadni téli tartásra.

Világzabadosalom!
Tartóssága 6. óráé!
A technika csodája!
10 éves garancia!

ZEPHIR

Tél

fatüzelésű, légűtéses, folytonogó kályha

„Zephi” kályhával fűt ma már a Makk-As is.
Ha jó kályhát akar, szerezze be már is!

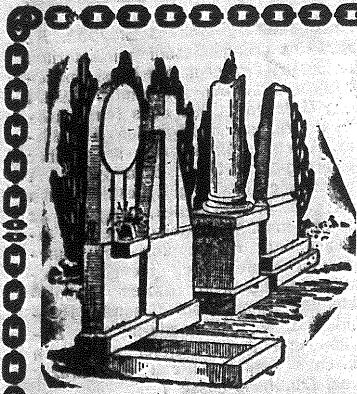
10 kiló FŰT 24 órán
fával EGY NORMAL SZOBÁT át.

Leggyorsabban leghigiénikusabb!

REKORD azén, kezező és fatüzelésű folytonogó kályhák.
Vagyteletelésű „ZEPHIR” kályhák.
ELTE takarékosok. Kényelműk.

Arlapert készséggel küld:
HÉBER SANDOR
Kályha- és tüzelőgépár. Budapest,
VI. Vilmos oszár-ut 37., (Hajós-u. sarok)

BERAKAT:
Devecser: VARGA JÓZSEF
Jánosháza: KOHN ZSÉTVÉREK

MINDENSZENTEKRE

elhunytt hozzátartozója siremlékén bármilyen javítást, vésést, csiszolást, aranyozást akar végeztetni, forduljon már most

SINGER MIHÁLY
kőfaragóhoz, Celledömlők

Ugyanott mindenféle márvány és gránit siremlék legolcsóbban beszerezhető. Helyben bővebbet

Veisz Mór és Fia
vaskereskedő cégnél.

Elköltözés miatt

azonnal kiadó Miskolc-u. 5. szám alatt 2 uccal, 1 udvari szoba, előszoba, konyha, kamara, fürdőszoba és mosókonyha, esetleg korthasználatlaltal.
Érdeklődni lehet

Özv. Velekel Istvánnénál
Devecser, Homok-u. 7.

ELADÓ SZERSZÁM.

Teljesen jókarban levő, komplett **kovács-szerszám** jutányosan eladó. Bővebbet a tulajdonos:
Kaizer János
Noszlop

Földbirtokokra

kölcsönt folyósítottak teljes **100%**-os kifizetéssel **7 1/2%** évi kamattal, **35** évi törlesztésre, **garantáltan 8 nap alatt** a föld forgalmi értékének **50%**-áig. (Váltó vagy kezés nem kell!)

Földbirtok-vételeket pénzügyintézetem az érték **50%**-áig finanszíroz.

Házakra 10 évig terjedő kölcsönök **9%** évi kamattal!

Építkezési kölcsönöket 16 évi törlesztésre **8 1/2%**-os kamatalapon folyósítatunk.

Váltóhitelek kereskedőknek, írárosoknak **8%** évi kamattal folyósítatnak.

Örökségekre, követelésekre kölcsönt, előleget folyósítatunk magánpénzből. (Válaszbélyeg beküldendő.)

Radó Mihály

bankbizományos

Budapest, VI., Szondy-ucca 11.
Alapítva: 1893.

Eladó szőlő

Somlón 1380 □-ól termő szőlő, konyha, szoba, kamara, istállóval, terméssel együtt eladó. Bővebbet

FARKAS VENDEL

kötélgyártónál
DEVECSER, Rákóczi-u. 28.

Egy teljesen új, fekete pedálos

CIMBALOM

olcsón eladó.

Cím a kiadóban.

Éger, nyár, bükk, dió, kőris, tölgy, hárs stb. rönkfákat állandóan vásárol!

Fornérgyár és keményfatermelő R. T.

Budapest, IX., Osont-u. 1.

Uradalmak, gazdák figyelmébe!

Bánóczy Zoltán timárüzeme
Veszprém, Urkut-u. 4. szám.

Kidolgozza nyersbőrjeit cipő-, csizma- és szíjjártóbőrnek, bárány, nyul, róka stb. bőrjeit szőrmenék, szarvas és őz bőrjeit ruházati célra a legolcsóbban.

Hölgyek figyelmébe!

A legújabb divatú

őszi és téli kalapok

nagy választékban raktárra érkeztek. **Átalakítást, javítást mérsékelt áron vállalok**

Szíves pártfogást kér

PÉK TERES

Devecser, Fűzes-utca

Eredményesen

HIRDETHET A

Devecseri

Ujságban

Hirdetéseket jutányosan felvesz a kiadóhivatal

A Somlóvásárhelyi Gyümölcsértékesítő és Központi Szeszifőző Szövetkezet ajánlja elismerten jóminőségű

pálinkáit

Allandó raktár törköly-, seprő- és gyümölcspálinkákból. Eladás nagyban és kismértékben.

Piaci gabona árak.

Buza	23—23.50 P	Zab	21 P
Rozs	22—22.70	Tengeri csóv.	14
Árpa	24—24	Burgonya	8

Olcsón és jól vásárolhat

Lénárt Testvérek Utódánál

gummisarkot, cipókrémet, cipőfűzőt, bőrvaselet, ostor, ostornyelet s minden cipész, csizmadia és szíjgyártó kellékeket.

Devecser, Baross-u. 6. szám.

DEVECSERI UJSÁG

Társadalmi, közgazdasági és politikai hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	8 pengő
Fél	4
Negyed	2
Egyes szám ára	20 fillér

Felelős szerkesztő:
Dr. SOMOGYI KÁROLY

Kiadótulajdonos:
HUSS FERENC

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Devecser, Klapka-ucca 16.
TELEFON 23.

Ide intézendők a lapot érdeklő minden-
nemű közlemények

Oka-e a kormány a drágaságnak?

Irta: Moser Ernő, országgy. képviselő.

A köztudatba szinte megváltozhatatlan bizonyossággal fészkelte be magát az a helytelen vélemény, hogy közállapotaink hibáiért csakis a kormány tehető felelőssé, holott a legtöbb esetben a kormánytól teljesen távol áll, igen messzefekvő jelenségek azok, amelyek az események előidézésében résztvesznek. De hát az emberek nagy többségét mintha nem is igen érdekelné az, ami a valóság fogalma alá tartozik, hanem inkább csak pusztán a bűnbak keresés felületlen passzióját üzve, támadják meg a komolytalan kritika által mindig készenlétben tartott kormányzatot anélkül, hogy erre a jogosságon kívül akár a legcsekélyebb alátámasztó támpontjuk is lenne.

Jelen cikknek egyáltalában nem az a célja, hogy a kormányt, vagy éppen annak tevékenységét megvédje, hiszen — meggyőződésünk szerint — a kormánynak nincs is arra szüksége, mert gazdaságpolitikájának helyes és eredményes voltát elég fényesen ki-domborítják azok a kimagasló eredmények, amelyek heroikus küzdelmények máris elkönnyelhető nyereségeiként jelentkeznek, mint pld. a teljesen rendbe hozott államháztartás. A külföld mind sürűbben megnyilvánuló bizalma, a nemzetközi pénzpiac egészen különleges irántunk való érdeklődése etc. etc. Ugyanakkor, amikor pld. egy közvetlen szomszédságunkban levő „győztes” állam háztartása teljes összeroppanás ijesztő recsegéseitől hangos. Ezzel természetesen korántsem akarjuk azt mondani, hogy hazai viszonyaink valami túl rózsásak lennének vagy pláne semmi kívánivalót sem hagynának maguk után. Ezt annál kevésbé sem tehetjük, mert hiszen közismert tény, hogy a legtöbb téren nem elszigetelt, speciális magyar jelenséggel, hanem szerte mindenütt megnyilvánuló világválsággal állunk szemben, ami egy létfeltételeiben agyonnyomorított országban eo-ippo fokozottabb mértékben kell, hogy jelentkezzen. De ha a kétségtelenül tapasztalható drágulásnak egynemű vonatkozásában — és itt elsősorban a

közszükségleti cikkek mindennapi nagy csoportjában — feltűnően kirívó elfajulásokat kell regisztrálnunk, úgy azok előidézésében merjük állítani, nemcsak, hogy a kormány nem hibás, hanem egyenesen intencióinak és ténykedéseinek megkerülését még helyesebben kijátszását érintő diagnózisnak a nagy közönség által ellenjegyzett verifikálását kell megállapítanunk. Állításaink igazolására álljon itt egy konkrét példa a sok közül. A napokban e szerény sorok írójának kerületéből adatok jutottak birtokunkba egy eredeti okmány alakjában:

A Szabolcsban egy gazdálkodó eladott mintegy másfél vagon burgonyát egy helybeli szeszgyárnak, aki tovább adta egy nyiregyházi cégnek, hogy ettől eljusson egy a vármegye másik részén székelő kereskedőhöz, akitől viszont átment egy szegedi közvetítő birókába, hogy végre egy pesti exportáló r. t. rendelkezése folytán egy halármenti állomásra kerüljön, hol nagy megdöbbenéssel kiderült, hogy a termelő gazdától *semmi pénz* vásárolt burgonya, mely árral a termelő még fáradtságos munkája ellenértékét sem kapta meg, nem hogy üzemi befektetéseinek kamatát, vállal-kozói rizikójának kiegyensúlyozó járadékát, no és nem legutolsó sorban becsületes törekvéseinek tisztas hasznát élvezhette volna, egyszerre érthetlenné exportképtelenné vált a magyar áru, mivel a hat kéz forgalmától megduzzadva, nem volt képes már felvenni a külföldi hetedik és talán nyolcadik kéz jogos aspirációival a küzdelmet.

Hát vajjon a kormány-e az, aki drágít? A kormány tehető-e ezek szerint felelőssé külkereskedelmi mérlegünk ijesztően emelkedő passzivitásáért?

A könnyelmű bíralat röviden adja meg rá a választ: igen is a kormány a hibás, mert nem védi meg a fogyasztók tömegeit az üzérkedéssel szemben! Miért nem teremt közvetlen kapcsolatot a termelő és fogyasztó között? Súlyos vádak ezek, csak éppen valótlanok, helyesebben nem a kormányt érintők. Mert igenis a kormány sikra száll a fogyasztók érdekeiért, amennyire azt a gazdasági élet brutális törvényszerűségei számára lehetővé teszik, (mert hisz a kérdést törvényhozásilag rendezni nem lehet) sőt komoly áldozatokat is hoz altruista

szövetkezetek szubvencionálásával, értékesítési központok létesítésével stb. Ha már most ezeknek az intézményeknek a munkája nem sikerül, úgy vagy a velük szemben álló nagy tömegek indolens nemtörődomsége és örök bizalmatlansága, vagy pedig ez intézmények helytelen üzletpolitikája terhére írható a kudarc, de semmi esetre sem a jó akaratú kezdeményező kormányzat számára. E sorok írója maga volt tanúja annak a jelenetnek, amikor a fővárosi élelmiszer-üzem emberei a hajnali órákban megjelentek a dunai kirakodó piacokon és ott vásárolták össze a kereskedőtől a közvetítői láncolat lezajlása után az árakat, hogy így a megnövelt kereslettel még egy utolsó áremelés sikeres operációját forcirozhatassák ki a termelői árnál már amugy is 100%-al magasabb árakban, hogy ehez maguk tüneményes regietételeit és közvetítő-jutalékát, nemkülönben pedig igazgatóik horrens fizetéseit csapva hozzá, még a legutolsó piaci kofánál is drágábban kínálják az elszegényedett közönség szörnyűködéstől reszkető sorainak portékájukat.

Persze, megint csak a kormány a hibás: a gazdákna, mert olcsón kellett árúkat elkötya-vetyélni; a fogyasztó közönségnél, mert méregdrágán tudták csak keserves minden-napijokat beszerezni, na és végül hogy teles legyen a zür-zavar, a közvetítő-kereskedelem részéről, hogy csak 100%-ot tudtak zsebrevágni. Önkéntelenül is a kormányt szidalmazó ilyen alaptalan kijelentéseiket hallva, eszükbe jut az a jóízű anekdota, amely szerint, amikor egy alföldi falucska nyugodt és békés légkörét antisemita izgatások tették viharossá, a falu egyetlen zsidója elhatározta, hogy elköltözik a faluból. Amikor azonban ennek híre eljutott a község vezetőihez, azok hamarosan deputációt állítottak össze, hogy Mózes hitű atyafiukat visszaradásra bírják, mert miként legfőbb érveikben kifejtették, kit fognak ezen-tul ők szidni, ha az egyetlen zsidó is elköltözik a faluból.

Reméljük és teljes bizalommal hisszük, hogy az új gazdasági miniszter, Bud János, aki pénzügyminisztersége alatt nem egyszer megmutatta, hogy mennyire az élet embere és rendbehozta az ország pénzügyi helyzetét, megfogja tudni találni a módját annak, hogy e sokat szenvedett